ДЕТСКА ГРАДИНА „ДЕТСКИ СВЯТ“, ГР. ХАРМАНЛИ, ОБЛ. ХАСКОВО
ул. „Съборна“ №2, тел.: 0373 8 4104, email: info-2603013@edu.mon.bg

PETYA GEORGIEVA YORDANOVA
Digitally signed by PETYA GEORGIEVA YORDANOVA

УТВЪРДИЛ:
Петя Йорданова
Директор на ДГ „Детски свят“

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ ДГ „ДЕТСКИ СВЯТ“ ГРАД ХАРМАНЛИ

Програмата е създаден на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета от Педагогическия съвет на проведено заседание на дата 15.09.2025 г.и е одобрена със Заповед №26/15.09.2025 г. на директора на ДГ „Детски свят“

Особено активно говорим за живот в интеркултурна среда, което се свързва с понятия като толерантност, взаимоприемане, емпатия, уважение към религия, ценности и обичаи на различните етнокултурни групи за личностната устойчивост на хората и просперитета на нацията. За постигането на такива хармонични отношения е необходимо удовлетворяване на потребностите и очакванията на хората от това да ги приемат като равни, от уважение, от валидиране на ценностите, както и от създаване на възможности за себеизява.

Продължаваме да създаваме подкрепяща среда за обучение и възпитание на деца със специални образователни потребности в детската градина, която влючва:

1. Осигуряване на достъпна архитектурна среда
2. Сформиране на екипи от специалисти в зависимост от потребностите на децата
3. Осъществяване на диагностична и консултативна дейност
4. Осигуряване на специални учебно-технически средства и апаратура
5. Индивидуални образователни програми

Продължава политиката за равен достъп до образование на децата със специални образователни потребности чрез:

- Единна методика за комплексно педагогическо оценяване и препоръки за децата със специални образователни потребности
- Изградени положителни нагласи към включващо обучение в общността в детската градина
- Създадени условия, гарантиращи интеграцията на децата със специални образователни потребности в детските градини чрез изграждане на подкрепяща среда

ВЪВЕДЕНИЕ

Изграждането на програма за равен достъп до образование е подчинено на основните приоритети, регламентирани в нормативните документи по посока на изграждане на образователна среда за:

- Разгръщането на потенциала на всяко дете за личностно развитие, успешна социализация и реализация
- По-добър достъп до образование и по-добро качество на образованието
- Ранна превенция на обучителни затруднения
- Включващо образование за деца със специални образователни потребности
- Включващо обучение и социално включване за деца с девиантно поведение
- Разширяване на обхвата на институциите в предучилищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област

Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното образование като предпоставка за равноправно социално включване, пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности и страната.

В контекста на националните политики, законът за предучилищното и училищно образование възлага на Педагогическия съвет в детската градина да изготви и приеме програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвими групи (чл. 263 ал.1 т. 9)

НОРМАТИВНА ОСНОВА НА ПРОГРАМАТА

- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (202-2025)
- 2000 - Европейската социална харта (ревизирана)
- 1992 – европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи и първия допълнителен Протокол към нея
- Международния пакт за граждански и политически права и Международния пакт за икономически, социални и културни права
- Национална стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания (2020-2024)
- Закон за предучилищното и училищно възпитание
- Стандарт за приобщаващото образование

Настоящата програма има за цел да защити правата и интересите на децата от уязвими групи по следния начин:

- Предоставяне на равни възможности за приобщаване, недопускане на дискриминация по отношение на „увреждане, етнос, религия“
- Осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие в образователния процес

Детска градина „Детски свят“ е институция, която се ръководи от препоръките и политиките на Съвета на Европа, отправени към всички организации, а именно: да

работят активно в областта на интегрирането на хората с увреждания и уязвимите групи.

Настоящият документ е изготвен от работна група учители и родители на деца от детска градина „Детски свят“. Той има за цел да подпомогне дейността на педагогическите специалисти за предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата от уязвимите групи.

АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

От дълго време в детска градина „Детски свят“ се обучава и възпитават деца от различни етноси, вероизповедания, с различни традиции и културни норми, както и деца със специални образователни потребности. Това изисква прилагане на нови умения и правила за общуване, нови, по-разширени познания за бита на другите хора, с които се срещаме всеки ден, за възможните допирни точки и по-големите различия. За начините за преодоляване на различията, за толерантност – към другите и към себе си.

В детската градина се приемат политики в областта на:

- Интеркултурното образование
- Умението за общуване с представители на различни култури
- Съзнателно изграждане на толерантност – необходимо е обучение и на учителите и на родителската общност, т.к. това са хората, които имат решаващо значение за възпитанието на децата

В детската градина се създават условия за достъпна качествена грижа и образование за децата и подкрепа за техните родители.

При работа с децата се обръща особено внимание на семейството като важно условие за подкрепа на образователния процес. Прави се паралел между интеркултурното образование и образованието на деца със специални образователни потребности като и в двата случая потенциалните ползи за обществото са:

- Преодоляване на пречките пред приобщаването на различните, интегриране и развиване на възможностите на всяко дете като в същото време се отчитат и потенциалните рискове от отхвърляне, игнориране или дискриминиране от страна на децата в детската група, която от своя страна има ключова роля за изграждането на по-висока култура на отношенията с другите хора.
- Осигуряване на ранно, достъпно образование за всички независимо от социално-икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности

Обхващането на всяко дете със специални образователни потребности в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за осигуряване на качествено образование.

В резултат от изпълнението на посочените дейности в детската градина постепенно намалява броят на застрашените от отпадане от образователната система деца.

ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМАТА

- Равен достъп и приобщаване на всяко дете
- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация
- Съхраняване на етнокултурното многообразие

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Пълноценна реализация на деца със специални образователни потребности, с физически и ментални увреждания и деца от етническите малцинства
2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование на деца със специални образователни потребности и деца от етническите малцинства
3. Утвърждаване на интеркултурното и подкрепящо образование като неотменна част от приоритетите на детска градина „Детски свят“
4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата от етническите малцинства

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

1. Продължава създаването и обогатяването на подкрепяща среда за обучението и възпитанието на деца със специални образователни потребности в детската градина, което включва:

   1.1.Осигуряване на достъпна архитектурна среда
   1.2.Сформиране на екипи от специалисти в зависимост от потребностите на децата
   1.3.Осъществяване на диагностична и консултативна дейност
   1.4.Осигуряване на специални учебно-технически средства и апаратура
   1.5.Индивидуални образователни програми
2. Продължава прилагането на политиката за включващо обучение за децата със специални образователни потребности чрез:
   2.1.Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на децата със специални образователни потребности и деца от етнически малцинства
   2.2.Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес
   2.3.Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания
   2.4. Обучение на учителите за специализирана работа с децата
   2.5.Запознаване с добри практики за работа по приобщаване на деца от различни етноси и с физически и ментални увреждания
   2.6.Запознаване със специализирана литература за обучение на деца със специални образователни потребности
   2.7.Осигуряване на допълнително обучение по български език, когато е необходимо за деца с несемеен български език
   2.8.Осигуряване на допълнителна квалификация за педагогическите специалисти за работа в мултикултурна среда и за преподаване на български език на деца с несемеен български език
   2.9.Осъществяване на допълнителни занимания по интереси и на организиран отдих и спорт в мултикултурна среда, съчетана с традициите на различните етнически групи
   2.10.Допълнителна работа с деца със специални образователни потребности и от малцинствата, застрашени от отпадане от системата на образованието

2.11.подкрепа за родители от уязвими групи и мотивирането им за продължаващо образование на децата им
2.12.Създаване на условия за развитие на талантливи деца чрез насърчаване на техните творчески изяви както и стимулиране на срещите им с художници, артисти, музиканти, музеи, галерии и др. културни институции.

Координацията и контролът върху изпълнението на програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвими групи се възлага на Галина Узунова –учител в ДГ „Детски свят“.